

Nader Onderzoek Wet natuurbescherming Frânskeleane en Jonkersleane te Beetgum

COLOFON

BUREAU FAUNAX

Tijnjedyk 89
8936AC Leeuwarden

0683772548

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Nader Onderzoek Wet natuurbescherming Frânskeleane en Jonkersleane te Beetgum

Leeuwarden, oktober 2021

In opdracht van:

Wonen Noordwest Friesland

Uitvoering:

Bureau FaunaX

Veldwerk en rapportage:

Autorisatie:

Foto's voorpagina:

Impressie van het plangebied

© Bureau FaunaX. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:

Bureau FaunaX (2021). Nader Onderzoek Wet Natuurbescherming- Frânskeleane en Jonkersleane te Beetgum. Rapport 21064. Bureau FaunaX, Leeuwarden.

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX, verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Methodieken & Werkwijze	5
1.2.1	Jaarrond beschermde nesten (Huismus).....	5
1.2.2	Jaarrond beschermde nesten (Gierzwaluw)	6
1.2.3	Vleermuizen (verblijfplaatsen)	6
2.	RESULTATEN NADER ONDERZOEK	8
1.2.4	Huismussen	8
1.2.5	Gierzwaluwen	8
1.2.6	Vleermuizen (verblijfplaatsen)	8
3.	CONCLUSIES NADER ONDERZOEK.....	10
2.1	Huismus	10
2.2	Gierzwaluw	10
2.3	Vleermuizen	10
4.	LITERATUUR EN BRONNEN.....	11
	BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING	- 1 -
	Wnb Soortbescherming.....	- 1 -
	Vogels en verstoring	- 1 -
	Vrijgestelde soorten provincie Fryslân.....	- 1 -
	Voorwaarden vrijstellingen	- 2 -
	Zorgplicht art 1.11 Wnb.....	- 3 -
	Wnb Gebiedsbescherming	- 3 -
	Natura 2000-gebieden	- 3 -
	Wnb Houtopstanden	- 3 -
	NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur	- 4 -

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens werkzaamheden uit te voeren aan diverse woningen aan de Frânskeleane en Jonkersleane te Beetgum. In 2019 is hiervoor door Bureau FaunaX een ecologische Quicksan uitgevoerd. In deze Quicksan werd geadviseerd om voorafgaand aan de voorgenomen werkzaamheden nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw, evenals zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen van vleermuizen (Bureau FaunaX, 2019).

Binnen dit onderzoek zijn de volgende woningen onderzocht:

Jonkersleane 3 t/m 14 (oneven)
Frânskeleane 2 t/m 32 (even)

In onderhavige rapportage worden uitsluitend de resultaten van dit nader onderzoek behandeld.

In 2021 is tevens een onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huiszwaluw binnen dit plangebied. Voor de resultaten van dit onderzoek verwijzen wij naar rapport 21174 (Bureau FaunaX, 2021).

1.2 Methodieken & Werkwijze

Bij de planning van het veldwerk is rekening gehouden met de optimale periode waarin verschillende soortgroepen geïnventariseerd kunnen worden. Deze optimale periode hangt bijvoorbeeld samen met vliegtijd, broedtijd en balts. Voor het in kaart brengen van verblijfplaatsen van vleermuizen is bijvoorbeeld een protocol opgesteld waarin is vastgelegd welke onderzoeksinspanning benodigd is per soort en per periode van het jaar (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021). Bureau FaunaX is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB) en werkt zoveel mogelijk volgens de opgestelde protocollen om de kwaliteit van het uitgevoerde onderzoek te waarborgen.

Bureau FaunaX is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB) en werkt zoveel mogelijk conform protocollen om de kwaliteit van het uitgevoerde onderzoek te waarborgen.

1.2.1 Jaarrond beschermde nesten (Huismus)

Het onderzoek naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen is uitgevoerd aan de hand van twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april – 15 mei. De bezoeken zijn op dagen met gunstige weersomstandigheden, dat wil zeggen zonnig weer, geen regen en geen harde wind uitgevoerd met een tussenliggende periode van ten minste 10 dagen, zoals staat beschreven in het Kennisdocument Huismus. In tabel 1.1 wordt een overzicht gegeven van de uitgevoerde veldbezoeken, evenals de weersomstandigheden ten tijde van de bezoeken.

Tabel 1.1 Overzicht van de veldbezoeken voor het nader onderzoek naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen binnen het plangebied.

Bezoek nummer	Datum	Temp. (°C)	Windsnelheid	Bewolkingsgraad
1	8 april 2021	8	ZW4	Licht bewolkt
2	13 mei 2021	14	NO3	Half bewolkt

Tijdens de bezoeken is vooral aandacht besteedt aan nest-indicerend gedrag, zoals huismussen die onder gegolfde dakpannen plaatsnemen, het vervoeren van voedselpakketjes, bedelende jongen en territoriale zang.

1.2.2 Jaarrond beschermde nesten (*Gierzwaluw*)

Het onderzoek naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen is uitgevoerd aan de hand van drie gerichte avondbezoeken per deelgebied tussen 21:00 en 22:30 in de periode 1 juni – 15 juli. Het plangebied is voor dit specifieke onderzoek opgedeeld in twee deelgebieden om deze voldoende overzichtelijk te houden voor het onderzoek. De bezoeken zijn uitgevoerd op dagen met gunstige weersomstandigheden, dat wil zeggen geen kou, regen of harde wind en met een tussenliggende periode van ten minste 10 dagen, zoals beschreven in het Kennisdocument *Gierzwaluw*. Het eerste bezoek is hierbij gecombineerd met een bezoek voor het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen. In tabel 1.2 wordt een overzicht gegeven van de uitgevoerde veldbezoeken, evenals de weersomstandigheden ten tijde van deze bezoeken.

Tabel 1.2 Overzicht van de veldbezoeken voor het nader onderzoek naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen binnen het plangebied.

Bezoek nummer	Deelgebied	Datum	Temp. (°C)	Windsnelheid	Bewolkingsgraad
1	1	19 juni 2021	15	ZW ₃	Helder
2	2	19 juni 2021	15	ZW ₃	Helder
3	1	1 juli 2021	17	NW ₃	Licht bewolkt
4	2	1 juli 2021	17	NW ₃	Licht bewolkt
5	1	12 juli 2021	19	N ₂	Licht bewolkt
6	2	12 juli 2021	19	N ₂	Licht bewolkt

Tijdens dit onderzoek is vooral aandacht besteedt aan ‘gierende’ en invliegende dieren.

1.2.3 Vleermuizen (*verblijfplaatsen*)

Het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen is uitgevoerd aan de hand van vier gerichte veldbezoeken per deelgebied, verdeeld over twee perioden in het jaar (de kraamperiode en de paarperiode). Het plangebied is voor dit specifieke onderzoek opgedeeld in vijf deelgebieden om het plangebied zo overzichtelijk te houden. De veldbezoeken zijn uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden, dat wil zeggen geen regen, geen harde wind en niet te koud, zoals aangegeven in het *Vleermuisprotocol 2021*. In onderstaande tabel 1.3 wordt een overzicht gegeven van de uitgevoerde veldbezoeken, evenals de weersomstandigheden per bezoek.

Tijdens dit onderzoek is vooral aandacht besteedt aan in- en uitvliegende dieren, zwermgedrag en sociale ‘pulsen’.

Voor de determinatie van vleermuizen is gebruikt gemaakt van een batdetector van het type D240X Petterson, gecombineerd met opnameapparatuur, gespecialiseerde determinatiesoftware en een lichtsterke zaklamp.

Tabel 1.3 Overzicht van de veldbezoeken voor het nader onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied.

Bezoek	Deelgebied	Datum	zonsopkomst/- ondergang	Tijd	Temp. (°C)	Windsnelheid	Bewolgingsgraad
1	1	31 mei 2021	21:49 ondergang	21:47 – 23:50	11	NO ₃	Half bewolkt
2	1	23 juni 2021	5:20 opkomst	3:15 – 5:20	13	N ₂	Licht bewolkt
3	1	21 augustus 2021	6:27 opkomst	4:30 – 6:30	15	O ₁	Bewolkt
4	1	19 september 2021	19:44 ondergang	19:45 – 21:45	14	O ₂	Half bewolkt
5	2	19 juni 2021	22:03 ondergang	22:01 – 00:05	15	ZW ₃	Helder
6	2	3 juli 2021	5:26 opkomst	3:25 – 5:27	10	O ₂	Half bewolkt
7	2	21 augustus 2021	6:27 opkomst	4:30 – 6:30	15	O ₁	Bewolkt
8	2	20 september 2021	19:41 ondergang	19:40 – 21:40	14	NO ₂	Bewolkt
9	3	19 juni 2021	22:03 ondergang	22:01 – 00:05	15	ZW ₃	Helder
10	3	3 juli 2021	5:26 opkomst	3:25 – 5:27	10	O ₂	Half bewolkt
11	3	25 augustus 2021	6:32 opkomst	4:30 – 6:30	13	N ₁	Helder
12	3	21 september 2021	19:39 ondergang	19:40 – 21:40	14	W ₂	Helder
13	4	1 juli 2021	22:03 ondergang	22:00 – 23:01	16	NW ₃	Licht bewolkt
14	4	11 juli 2021	5:34 opkomst	3:30 – 5:35	13	NO ₂	Half bewolkt
15	4	24 augustus 2021	20:45 ondergang	20:45 – 22:45	16	NO ₂	Helder
16	4	22 september 2021	19:36 ondergang	19:35 – 21:35	16	W ₃	Helder
17	5	1 juli 2021	22:03 ondergang	22:00 – 23:01	16	NW ₃	Licht bewolkt
18	5	11 juli 2021	5:34 opkomst	3:30 – 5:35	13	NO ₂	Half bewolkt
19	5	24 augustus 2021	6:27 opkomst	4:30 – 6:30	12	NO ₂	Helder
20	5	24 september 2021	19:32 ondergang	19:30 – 21:30	16	ZW ₃	Bewolkt

2. RESULTATEN NADER ONDERZOEK

1.2.4 Huismussen

Tijdens de twee gerichte veldbezoeken zijn verdeeld over het plangebied in totaal **2 jaarrond beschermde nesten van huismussen** vastgesteld. Beide nesten zijn vastgesteld op basis van territoriale zang van een huismus man op de nok van Frânskeleane 10 en Jonkersleane 5. Doordat de verblijfplaatsen op basis van territoriale zang zijn vastgesteld, is het niet mogelijk om de exacte locatie van de nesten te bepalen.

Wat deze gegevens betekenen voor de voortgang van dit project wordt besproken in hoofdstuk 3.

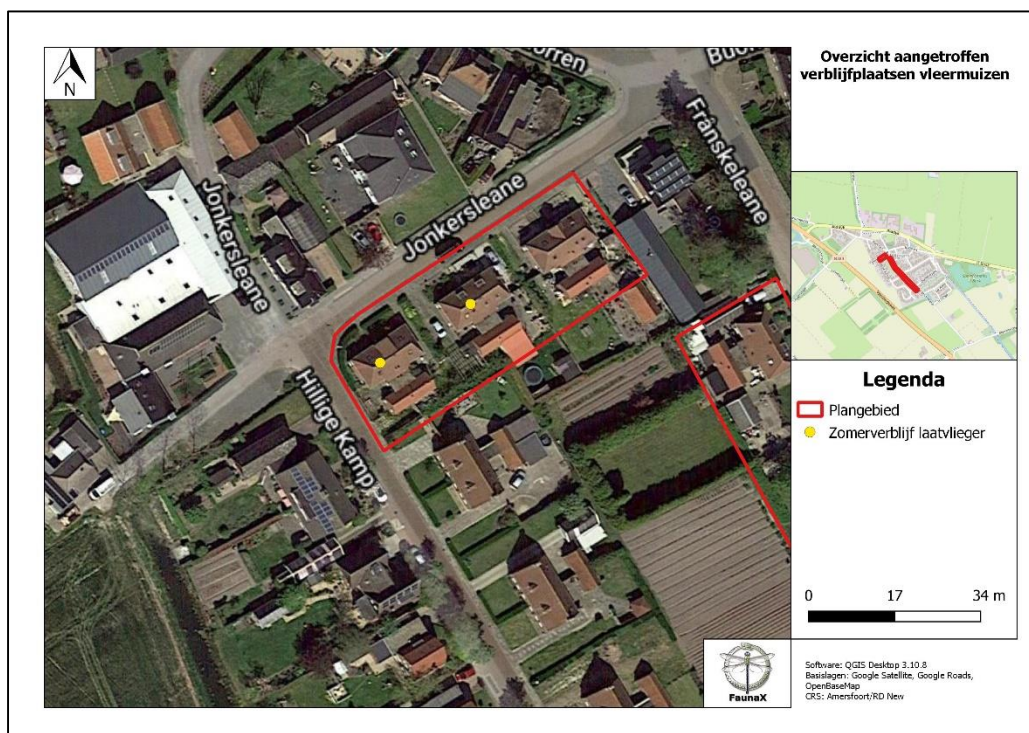
1.2.5 Gierzwaluwen

Tijdens de drie gerichte veldbezoeken zijn **geen verblijfplaatsen van gierzwaluwen** binnen het plangebied vastgesteld. Hoewel er in de omgeving van het plangebied relatief veel activiteit van gierzwaluwen werd waargenomen, bevonden verblijfplaatsen van deze individuen zich buiten het plangebied.

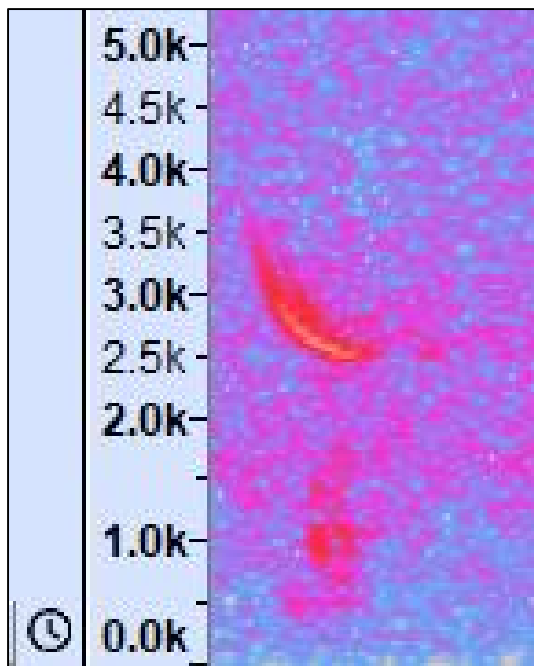
1.2.6 Vleermuizen (verblijfplaatsen)

Verdeeld over het gehele plangebied werden in totaal **drie verblijfplaatsen van vleermuizen** vastgesteld.

In de kraamperiode werden twee zomerverblijven van één laatvlieger vastgesteld. Dit betrof een enkel individu welke tijdens het eerste bezoek uit de nok van Jonkersleane 13 vloog en vervolgens weer invloog in de nok van Jonkersleane 9. Hoogstwaarschijnlijk vormen dit twee verblijfplaatsen binnen een netwerk van verblijfplaatsen van de waargenomen laatvlieger en kunnen deze verblijfplaatsen hierdoor gezien worden als twee verschillende zomerverblijven.

Figuur 2.1 Binnen het plangebied zijn twee zomerverblijven van laatvlieger vastgesteld.

Figuur 2.2 Een puls van laatvlieger, invliegend in de nok van Jonkersleane 9. Doordat deze puls afkomstig is van een invliegend individu, is de piek van de puls lager (25-26 KHz) dan bij een langs vliegend of foeragerend individu (over het algemeen 27 KHz) (Russ, 2012).

Hiernaast werd aan de Frânskeleane een paarverblijf van één gewone dwergvleermuis vastgesteld. Dit paarverblijf bevindt zich in de daklaag van Frânskeleane 22 en werd vastgesteld aan de hand van sociale pulsen die hier gedurende het tweede bezoek aan dit deelgebied werden waargenomen. Doordat de verblijfplaats aan de hand van sociale pulsen is vastgesteld en geen uitvliegende individuen zijn waargenomen is het niet mogelijk om de exacte locatie van de verblijfplaats vast te stellen.

Wat deze gegevens betekenen voor de voortgang van dit project wordt besproken in hoofdstuk 3.

3. CONCLUSIES NADER ONDERZOEK

Bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van beschermde soorten. Wanneer dat niet of onvoldoende gebeurt, kunnen wetsovertredingen aan de orde zijn. Deze kunnen leiden tot vertragingen in het project. Door op de juiste manier rekening te houden met de aanwezige soorten, kunnen deze problemen vaak op eenvoudige wijze worden voorkomen.

2.1 Huismus

Tijdens het nader onderzoek zijn **twee jaarrond beschermde nesten** van huismussen vastgesteld in de nok van Frânskeane 10 en Jonkersleane 5. Nestplaatsen van de huismus zijn jaarrond beschermd, het vernielen of verstoren van vaste verblijfplaatsen van de soort is ontheffingsplichtig. Conform de verbodsbepalingen onder Artikel 3.1 van de Wnb is het verboden in het wild levende vogels te doden, vangen of storen, dan wel hun nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen. Met het oog hierop moet bij het bevoegd gezag, de provincie Fryslân, een ontheffing worden aangevraagd. Deze ontheffing wordt aangevraagd op basis van een activiteitenplan, waarin onder andere de mitigerende en compenserende maatregelen voor het zoveel mogelijk verzachten van de optredende (negatieve) effecten op de huismus staan beschreven.

2.2 Gierzwaluw

Tijdens het nader onderzoek zijn **geen jaarrond beschermde nesten** van gierzwaluwen vastgesteld binnen het plangebied. Voor wat betreft de voortgang van het project hoeven er dan ook geen verdere vervolgstappen ondernomen te worden voor de gierzwaluw.

2.3 Vleermuizen

Tijdens het nader onderzoek zijn **drie verblijfplaatsen** van vleermuizen vastgesteld. Dit betreffen twee zomerverblijven van een enkele laatvlieger (Jonkersleane 9+13) en een paarverblijf van één gewone dwergvleermuis (Frânskeane 22). Alle Nederlandse vleermuissoorten en hun verblijfplaatsen genieten wettelijke bescherming onder de Wnb (Habitatrichtlijn). Conform de verbodsbepaling onder Artikel 3.5 van de Wnb is het verboden in het wild levende dieren van de soorten die (onder meer) vallen onder de Habitatrichtlijn te doden of te verstoren, dan wel hun voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen, dan wel te vernielen. Met het oog hierop moet bij het bevoegd gezag, de provincie Fryslân, een ontheffing worden aangevraagd. Deze ontheffing wordt aangevraagd op basis van een activiteitenplan, waarin onder andere de mitigerende en compenserende maatregelen voor het zoveel mogelijk verzachten van optredende (negatieve) effecten op vleermuizen staan beschreven.

- Binnen het plangebied zijn **twee jaarrond beschermde nesten van huismussen, twee zomerverblijven van een laatvlieger en één paarverblijf van één gewone dwergvleermuis** vastgesteld, welke door de werkzaamheden verstoord worden/verloren gaan. Er dient een ontheffing voor deze nesten en verblijfplaatsen te worden aangevraagd bij de provincie Fryslân.

Overige vervolgstappen

- Werken buiten het broedseizoen (grootweg 15 maart-15 juli).
- Houd rekening met de zorgplicht.

4. LITERATUUR EN BRONNEN

Literatuur

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021, januari 2021. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl.

Russ, J. (2012). British Bat Calls. A Guide to Species Identification. Pelagic Publishing, Exeter, United Kingdom.

Bronnen internet

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>

Zoogdiervereniging

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecooloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten provincie Fryslân

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de provincie Fryslân vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Fryslân is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6515.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming provincie Fryslân.

<i>Zoogdieren</i>	<i>Amfibieën</i>
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine kikker
Bunzing	Gewone pad
Dwergmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Meerkikker
Egel	
Gewone bosspitsmuis	
Steenmarter	
Haas	
Hermelijn	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Molmuis	
Ondergrondse woelmuis	
Rosse woelmuis	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Wezel	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de provincie Fryslân, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen, niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De voor gemeenten belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Friese gemeenten gedaan.

De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving.

Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.